

0 plec

gener 2001

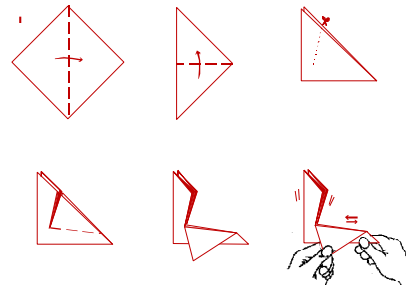
informatiu d'Eina

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona
Tel. 93 203 09 23
Fax 93 280 05 54
info@eina.edu
www.eina.edu

Exposició Love Letter to Gutenberg
"És important el llibre?" Josep Maria Pujol
Premis Nacionals de Disseny 2000: Distinció a Eina
Eina Grups de treball: projectes recents

Abans de llençar el Plec...

Ocell que mou les ales.
Popular recollit per M. Belén Garrido

Editorial

Plec > Zero

Comencem l'any posant en funcionament aquest Plec com un reforç a la comunicació interna. **Eina** no deixa de créixer, créixer en el temps (un curs més, amb una nova promoció d'alumnes i una nova promoció d'antics alumnes, nous professors i nous amics a afegir a una ja llarga llista) i a l'espai (esperem en breu donar per acabats els acabats del nou pavelló al jardí i celebrar com cal la seva inauguració). Malgrat que és voluntat de tots fer que aquest creixement no faci perdre la identitat de petita escala que ha estat i ha de seguir sent el tret distintiu d'**Eina**, fa temps que som conscients de com les trobades cara a cara són insuficients per tal de fer participar a tots del cabal d'activitats, esdeveniments, novetats, opinions i debats que constantment **Eina** i el seu entorn generen. Sovint heu fet arribar el vostre disgust quan heu tingut notícia de l'Escola a través de la premsa, de la mateixa manera que heu trobat en les cartes un format de comunicació emocionalment fred, formalment burocràtic i en molts casos del tot inadequat. És en aquest buit on el Plec que teniu entre mans vol operar i fer-se efectiu.

Aquest volem que sigui un Plec que replegui, que enforteixi una trama de relacions personals, que estrenyi i consolidi un espai integrador d'encontres i reconeixements. Però a la vegada, un Plec que es desplegui, que miri enfora des de dins i a dins des de fora, un agent actiu de renovació i d'expansió.

Si volem que sigui efectiu en el doble objectiu de replegament i desplegament, aquest Plec ha de recollir alguna de les característiques que són també pròpies d'**Eina**: d'una banda l'autogestió (i el finançament amb recursos propis) que garanteixi la independència i l'autonomia, i, de l'altra, la flexibilitat, l'agilitat i la capacitat per a la improvisació que en facin una publicació dinàmica i dinamitzadora. Aquestes premisses obliguen a buscar els beneficis d'un format modest i la garantia d'una presència regular: Ens allunyem, doncs, amb el Plec de les pretensions d'una nova revista mítica, o el reservem per a futurs projectes editorials, des del convenciment que la urgència que ens ve dictada per les necessitats del present va per una altra banda, una banda que, aprofitant la ressonància deleziana de Plec, podríem definir com una forma d'"esdevenir menors".

I, com pràcticament tot, el Plec té entre nosaltres un precedent, convé recordar que: l'any 1968 **Eina** apadrinava els sis números d'una publicació (aquesta ja propera al mite) que, malgrat no tenir nom, s'ha acabat coneixent com La Mosca pel dibuix de l'insecte que en caracteritzava les primeres planes. És per això que acompanyant l'editorial del número zero en reproduïm la imatge, obra d'América Sánchez -autor també del concepte gràfic del Plec- per tal d'establir una línia de continuïtat tot i sense deixar de desitjar al nou Plec una vida més llarga que la de l'antiga i malaurada Mosca.

Quedeu per tant Plec a Plec enllaçats per ser-ne lectors i col·laboradors actius, tingueu per segur que els vostres escrits, imatges, idees i propostes hi trobaran cabuda.

Crèdits

Consell Editorial

Antoni Mari
Oriol Pibernat
Octavi Rofes
Mercè Valeri
Xavier Vallverdú

Col·laboradors No.0

Isabel Campi
Josep Maria Pujol
Albert Ràfols-Casamada
Carme Vives

Disseny Gràfic

Bàrbara Castro

centre vinculat a la
Universitat Autònoma
de Barcelona
URB

Love Letter to Gutenberg

L'exposició i el catàleg *Love Letter to Gutenberg* és el resultat d'un concurs internacional de projectes d'estudiants d'escoles de disseny que ha tingut com a motiu recollir projectes que possessin de manifest l'evolució del llibre imprès des del descobriment dels tipus mòbils en l'Any Gutenberg 2000.

Eina, juntament amb una quinzena d'escoles d'arreu del món, va ser cridada a participar en aquest projecte a través de la professora Carme Vives, que va assumir-ne el seu desenvolupament amb els alumnes de Projectes de l'itinerari de Disseny Gràfic de segon curs.

El resultat és la incorporació dels treballs dels estudiants de l'Escola en una exposició

itinerant que es va iniciar a la Fira de Frankfurt de la tardor de l'any 2000 i que seguirà itinerant per diferents ciutats del món. Aquests treballs són els de Gemma Terol i Sònia López; de Marcel Joan, Màrius Zorrilla i Jordi Raventós; de Nausica Solà, Meritxell Calvo i Marta Masferrer; d'Emma Vilà, Sandra Miravittles i Esther González; de Carolina Fernández i Aina Pongiluppi; de David Flores, Lluís Carballo i Sergi Mandriles; Maria Palahí, Sergi Montaner i Walter Martí; de Verònica Vilaseca, Lisi Lluch Gerard Ruz i David Soriano.

El catàleg de *Love Letter* (que podeu consultar a la biblioteca de l'Escola) inclou, a més de la reproducció d'aquests treballs, el text de Josep Maria Pujol, que es reproduïx a continuació.

La Bíblia De 42 Lines
Marcel Joan
Màrius Zorrilla
Jordi Raventós

Emma Vila
Sandra Miravittles
Esther González

És important el llibre?

L'alfabet i el llibre manuscrit van permetre fixar la paraula, però una cosa és la simple fixació de les idees --sense discutir el mèrit d'aquest avenç-- i tota una altra la seva circulació efectiva: les idees que no circulen tendeixen a erigir-se en veritats i a deixar per tant de ser idees. No hi ha dubte que l'evangelari de Kells [Book of Kells] és important per a la història de la cal·ligrafia, però ¿quants nous fidels --o nous ateu, tant és per al nostre propòsit-- ha aportat aquest llibre a la civilització universal? Segurament es podrien comptar amb els dits d'una mà i encara en sobriarien cinc o sis.

El llibre important de debò és el llibre tipogràfic, el llibre del qual ens ocupem els dissenyadors gràfics [book designers]: la superfície portàtil, còmodament escorcollable [searchable] i multiplicable a baix cost fins a l'infinit que ha permès airejar i contrastar de manera massiva les idees fins a fer-les transcendents i autènticament útils i profitoses. L'Estat i l'Església --els reis i els papes, els grans bibliòfils-- en tenen prou amb l'exemplar únic: l'estela de Hammurabi o el còdex de Kells.

¿Morirà el llibre? Ben a l'inrevés, les noves tecnologies permetran al llibre dedicar-se finalment a exercir només la seva autèntica funció, aquella per a la qual és insubstituïble: la de servir de suport i mise en scène d'un text. La paraula text ve del llatí *texere* 'teixir': el text és la túnica inconsútil de l'art i la raó teixida per les paraules. Molts llibres fan encara de base de dades per inèrcia, perquè el llibre va assumir el paper de ser el primer difusor barat i massiu de dades en una època en què les dades canviaven poc. Els database books sí que moriran, de fet ja s'estan morint davant dels nostres ulls i els queden molts pocs dies de vida: les enciclopèdies --l'Encyclopaedia Britannica!--, les guies telefòniques, els diccionaris, els catàlegs, els anuaris institucionals... No moriran, en canvi, els llibres-text: els que ens conviden al festí de l'art --la literatura-- i les idees --l'assaig--. I els dissenyadors gràfics podran dedicar els seus esforços a fer cada vegada més ben fets aquests autèntics llibres i els podran fer també cada vegada amb millors materials: amb bona tinta, bon paper --sense haver de devastar els nostres boscos perquè en farem molts menys-- i bona enquadernació, que requeriran també un disseny millor cada vegada.

Parlem de disseny, doncs. Un llibre és una màquina auxiliar del pensament, tothom hi està d'acord. Però és també alguna cosa més. El monitor situa les lletres a l'altra banda d'una pantalla, la gran vidriera [showcase] que protegeix i fa possible la delusió virtual; el llibre, en canvi, és the real thing: un cos accessible als cinc sentits: vista, tacte, olfacte, oïda i gust. Dissenyem-lo també per al gaudi d'ells.

Un moment... ¿per al gust? També per al gust: si nosaltres tenim la limitació de no poder utilitzar els nostres paladars per gaudir dels llibres pensem en els nostres germans petits, els humils peixets de plata devoradors de llibres: que no hagin de triar les seves llaminadures entre tant de paper bord, tanta cola mediocre i tanta tinta indigerible i puguin retornar alegrement als seus antics festins dintre de les nostres selectes i belles biblioteques que necessitaran reemplaçar els exemplars devastats amb noves edicions que donaran feina als nous dissenyadors i reservaran nous plaers a vells i nous lectors.

Josep Maria Pujol
Filòleg, professor de Tipografia I

Premis Nacionals de Disseny 2000: Distinció a Eina

El passat 10 de novembre es va fer pública la distinció honorífica dels Premios Nacionales de Diseño concedida a la nostra Escola i que serà atorgada en un acte públic que tindrà lloc a Madrid el dia 13 de febrer d'enguany.

Entrega del guardó:
Dimarts 13 de febrer, a les 12'30 hores al Teatro Real de Madrid.

Els Premios Nacionales de Diseño van ser instaurats al 1987 per reconèixer i distingir la trajectòria d'aquells professionals i aquelles empreses que més han destacat en el camp del disseny a Espanya. Una gran part de les persones que n'han estat mereixedors estan o han estat vinculats a **Eina**. Aquest és el cas d'André Ricard i Miguel Milà (1987), d'Oscar Tusquets (1988), de Josep Llusà (1990), d'Amèrica Sánchez i Ramon Benedito (1992), d'Yves Zimmermann (1995), de Jorge Pensi (1997), de Peret (1998), d'Alberto Liévore i Javier Mariscal (1999); i també d'empreses com Bd, Ediciones de diseño (1990), Vinçon

(1995) o Santa & Cole (1999). El Premio Nacional de Diseño 2000 ha estat atorgat a Mario Eskenazi (també col·laborador durant anys de l'Escola) i a l'empresa Akaba. Però, en aquesta desena edició els organitzadors --la Fundació BCD i el Ministerio de Ciencia y Tecnología-- han decidit, de manera especial, introduir unes distincions honorífiques per a entitats o persones que, essent mereixedores d'aquest reconeixement, el seu perfil no s'adiu al que exigeixen les bases del premi (reservat a empreses i professionals, exclusivament). És així com s'ha considerat distingir a **Eina**, juntament amb les escoles Massana i Elisava "en

reconeixement dels seus mèrits didàctics, que s'inicien en un període obscur d'aïllament internacional, i per haver-se erigit en punt d'encontre acadèmic i humà de diferents generacions de creatius", segons raona l'acta del jurat. Al mateix temps s'ha atorgat la distinció honorífica al DZ, Centro de Diseño Industrial de Bilbao, a Daniel Gil i a Juli Capella i Quim Larrea.

Projectes recents

Des de l'àrea de recerca i projectes externs es gestiona la participació d'Eina en projectes que a causa del seu abast i complexitat necessiten la formació d'un equip de dissenyadors, artistes i/o teòrics que es coordinin per tal d'oferir solucions o plantejar nous interrogants.

Els criteris per seleccionar els projectes són:

1. La seva incidència ciutadana i grau de compromís social.
2. El marge d'especulació, risc i innovació que els projectes permeten.
3. El valor pedagògic que se'n pot desprendre.
4. El fet de no representar una forma encoberta de competència deslleial amb els estudis professionals.
5. El grau d'interdisciplinarietat i la possibilitat de diàleg entre disciplines.

Els equips de treball s'organitzen sota la direcció d'un professor o equip de professors de l'Escola i es componen de professionals que actuen com a col·laboradors o assessors, així com d'alumnes de segon cicle que participen en el projecte en concepte de pràctiques acadèmiques.

Typotopography of Design World

Instal·lació tipogràfica a l'exposició Play-Use organitzada pel Witte de With Center for Contemporary Art Rotterdam (9 de juliol - 24 de setembre, 2000)
Coordinació: Pablo Martín
Amb la participació del dissenyador gràfic: Marc Català i dels alumnes: Miquel Capó, Jordi Raventós i Màrius Zorrilla.

L'exposició Play-Use explora els nous camps del disseny a través del treball d'artistes, arquitectes, dissenyadors i programadors de videojocs. Juntament amb Eina, Play-Use compta amb la participació de la Design Academy (Eindhoven), l'Interrogative Design Group/ MIT (Massachusetts), i el Royal College of Art, Postgraduate Art & Design (Londres).

La contribució d'Eina ha estat doble. D'una banda, la instal·lació tipogràfica A Typotopography of Design World, parteix de l'anàlisi de com les noves tecnologies afecten el treball del dissenyador i de com s'elaboren noves estratègies en la construcció d'identitats corporatives. D'altra banda, Eina ha obert un fòrum de debat a internet (www.eina.edu/forum) plantejant la pregunta "¿Què volem dir quan parlem de Disseny que no diem quan parlem d'Art?".

Ornament Nadalenc de la Façana Principal de la Casa Gran de l'Ajuntament de Barcelona

Inauguració: 24 de novembre de 2000
Direcció: Josep Aregall
Amb la participació dels alumnes: Neus Casademont, Reyes Gifra, Eduard Güell, Glòria Sánchez i Javier Valcarce

Projecte d'ornamentació que ofereix propostes de baix pressupost i poc consum energètic a les necessitats d'embelliment nadalenc de les ciutats. El projecte utilitza efectes de llum i textures vegetals evocadores de l'atmosfera nadalena com a alternativa a la iconografia convencional.

A TYPOTOPOGRAPHY OF DESIGN WORLD

Situating a Design School between two opposite walls, one showing 'prizes, competitions and social events' and the other 'job offers'. These two walls are manifestations of two different sources of desire that the school generates. At the same time they are the two main links between the student and the design-world outside the school.

Eina, Escola de Disseny i Art (Universitat Autònoma de Barcelona)
Coordination, Pablo Martín with Miquel Capó, Jordi Raventós and Màrius Zorrilla
Typography: La Rambla Grotesk by Marc Català

HEAD-HUNTERS TACTICS

Nowadays, when unstable identity is becoming a necessity to assure the system's efficiency, young designers are asked to embody in their work the idea of constant movement rather than the traditional claim to unity and long term criteria. The kind of talent that is wanted in design competitions is the capacity to create a sparkling glamour that fascinates and encourages the circulation of commodities and generic ideas. This use of the designer as creator of events is applied not only by companies and institutions but also by political advisors, social engineers and ethnical leaders.

HAND-HUNTERS TACTICS

The explosive development of the use of e-tools in the designer's work has generated a demand that rates the value of the candidates depending on the number of software programs they are trained in. Responding to this pressure the teaching of design skills could be reduced to a sort of tutorial of the latest version of software programs. These are the two poles between which design schools are placed. On the one hand, frivolous creativity and design entertainment, and on the other high-tech craftsmanship. These are two ways that assure an easy access to the professional world. In both cases, there is a lack of environmental research, social and cultural analysis and speculative programmes.

THE STRATEGY OF PERPLEXITY

(e.g.-La Rambla' Typography by Marc Català)

Could typography codify the diversity, movement and complexity of the most popular avenue in Barcelona? Could design, instead of imposing an identity based on simple objectives and expectations, pick up indexes of reality and make them readable and knowledgeable? This kind of design is wanted in the educational context which is conceived as an autonomous space and which steps back from both the market-spectacle pressures and techno-slavery.

Estudi del Pla de Color del Districte de Gràcia

Novembre 2000 - febrer 2001
Direcció: Ramon Pintó i Patricio Vélez
Amb la participació dels alumnes: Olga Morató, Mireia Mas, Javier Valcarce i Pep Trias

Prova pilot que ha de servir de base pel posterior desenvolupament del Pla de Color del Districte, una clau per tal de poder prendre decisions en la rehabilitació de façanes (paraments, fusteries, serralleries,...). Aquesta prova consisteix en: 1. Estudi de dos espais

diferenciats (Plaça Rius i Tauler i dos trams de carrer Verdi a l'entorn de Travessera de Dalt) 2. Proposta de les zones del Districte objecte de posterior desenvolupament (entorns d'edificis catalogats, places, recorreguts de vianants, corredor verd, sector de la Salut...)

Salutació al Plec

Eina novament treu a la llum un paper, aquesta vegada en forma de Plec, on es recollirà l'esperit i l'activitat de l'Escola, on trobaran lloc idees i reflexions, imatges i paraules. On professors, amics i alumnes tindran la possibilitat d'intercanviar opinions. Un Plec que deixarà testimoni de l'aire i del to d'Eina, ara, al segle XXI. Tots hi hem de col·laborar.

Albert Ràfols Casamada
President de la Fundació Eina

Premis i concursos

▶ **Off/On: tecnologies domèstiques**

Organitza: Thomson Multimedia i la APCI (Agence pour la Promotion de la Création Industrielle)
Tema: confort, disseny i tecnologia en la llar.
Data límit: 19 h. del 15/2/2001
Participants: estudiants de disseny a partir del tercer any d'estudis i joves dissenyadors que no hagin acabat els seus estudis fa més de 5 anys.
Premis: 60.000 francs francesos dividits entre 3 i 5 premis d'un mínim de 5.000 francs i un màxim de 40.000 francs cadascú.

▶ **Agfa Young Creatives Contest 2001:**

A day at the circus
Organitza: Agfa
Tema: póster que serveix com a cartell de promoció dels possibles cirques que visitin la nostra ciutat. El póster ha d'animar tant els grans com els petits a anar al circ.
Data límit: 21/2/2001

Participants: estudiants entre 17 i 30 anys matriculats en alguna escola de disseny, arts gràfiques o fotografia. Cada alumne pot presentar un màxim de 3 treballs.
Premis: els centres que participin al concurs amb un mínim de 20 estudiants rebran un escàner Agfa.

El guanyador del Premi Or, o atorgat per un jurat local, rebrà un escàner Agfa. Els guanyadors, un per cada país, dels Premis Plati, atorgats per un jurat internacional reunits en la seu d'Agfa a Bèlgica, rebran una càmera digital, així com una invitació per a un viatge educatiu a Bèlgica durant el maig del 2001.

▶ **5th Young Packaging Competition**

(República Txeca)
Organitza: Design Centrum Czech Republic.
Tema: packaging
Data límit: 15/03/01
Participants: estudiants o professionals de menys de 30 anys
Informació: milan@designcentrum.cz (Milan Kabat)

▶ **2001 D&AD Student Awards** (23a edició)

Organitza: D&AD (Anglaterra)
Tema: Disseny gràfic, webs, fotografia ...
Data límit: 30/03/01
Participants: Estudiants de tot el món
Informació: www.dandad.org

▶ **2001 D&AD Awards**

Organitza: D&AD (Anglaterra)
Tema: Disseny gràfic i comunicació visual
Data límit: 19/06/01
Participants: Dissenyadors i professionals de tot el món
Informació: www.dandad.org/awards

Exposicions i fires

▶ **"Atmosfera"**

Lloc: Sala d'exposicions del FAD. Exposició que presenta els cartells realitzats per Cirici Pellicer per la marca Puig
Dates: a partir del 7/2/01

▶ **El món gràfic de Luis Seoane.**

Lloc: IVAM Centre Julio González Guillem de Castro, 118 València
Informació: 93 38 63 000 lvam@ivam.es www.ivam.es
Dates: del 14/12/00 al 18/2/01

▶ **6ª Mostra d'Arquitectes Joves espanyols**

Lloc: Sala d'exposicions del Ministeri de Foment Pg. de la Castellana, 67 Madrid Tel. 91 5978776
Dates: del 29/11/00 al 25/2/01

▶ **II Biennal de Vic**

Organitzat per l'Associació per les Arts Contemporànies Tel. 93 889 10 56

▶ **Grafist 5**

5a Setmana Internacional del Disseny Gràfic a Istanbul
Informació: sadik@turk.net
Dates: del 7/5/01 al 11/5/01

Altres

▶ **www.Eurocreative.net**

Des de principis del mes de desembre, coincidint amb la publicació de l'ADCE Annual 2000, l'Art Directors Club of Europe i Stone ha creat un nou portal. Una nova pàgina web on trobareu informació de l'ADCE, dels seus membres (entre els quals hi ha l'ADG com representant d'Espanya) i els seus premis.

▶ **Curs d'especialització en il·luminació d'espais interiors**

Dirigit a professionals de l'espai i el seu condicionament: dissenyadors d'interiors, arquitectes, arquitectes tècnics, enginyers, enginyers tècnics.
LAI Escola Superior de Disseny
Informació: 93 418 15 59 Lai@adi-fad.ictnet.es

▶ **Beca Hangar P.S.I**

Beca oberta a tots els artistes visuals que resideixin a Espanya i tinguin coneixements de la llengua anglesa. L'artista seleccionat restarà a Nova York des de l'1 de setembre del 2001 al 31 d'agost del 2002. La beca inclou la disponibilitat d'un dels tallers que el P.S.I té al seu edifici de Queens i una dotació de 3.000.000 de ptes. Els artistes interessats hauran d'enviar la seva sol·licitud a Hangar (Passatge del Marquès de Sta. Isabel, 40 08018 Barcelona). El termini de presentació de la documentació finalitzada el 30 de març del 2001.
Informació: info@hangar.org

Noves suscripcions

La biblioteca de l'escola s'ha subscrit a les revistes de disseny **Design Issues** i **Journal of Design History** així com a la revista de crítica d'art contemporani **Op.cit.** Totes tres molt allunyades del concepte visual i llampant que habitualment impregna les publicacions d'aquests sectors i que seran molt benvingudes pels amants de la teoria, la crítica i la recerca.

Design Issues és la primera revista acadèmica americana que té per objectiu reflexionar sobre la història del disseny, la teoria i la crítica i que s'interroga sobre els aspectes culturals i intel·lectuals que envolten el disseny. Inclou articles de fons escrits per professionals i especialistes, ressenyes de llibres, il·lustracions i cartes a la redacció. També edita números monogràfics coordinats per especialistes convidats.

Journal of Design History és la revista que publica la Design History Society britànica i que té per objectiu proporcionar una plataforma i un fòrum de debat als historiadors del disseny. El Journal aspira a consolidar la història del disseny com a disciplina específica així com a establir nexes d'unió amb altres disciplines tals com l'antropologia, la història de l'art, l'arquitectura, l'economia i la tecnologia.

Op.cit. és la revista de crítica d'art contemporani que publica el prestigiós historiador italià Renato de Fusco. Tracta de temes relacionats amb l'art, l'arquitectura i el disseny amb un to molt acadèmic i rigorós. Inclou articles de fons i una àmplia secció amb ressenyes de llibres de publicació recent.

Els assedegats d'imatges val més que no s'hi acostin.

Isabel Campi

Breus

Sopar de Nadal

Mantenint la tradició iniciada el curs 1980-81, la **Fundació Eina** ha celebrat a la seva seu el Sopar de Nadal per a professors i amics, aquest any amb entornament a la italiana de Xavier Olivé i catering servit per Gourmet Paradís i Daviano Neri de Buono Amici.

El guardó **Amic d'Eina**, (que s'atorga anualment com a reconeixement a aquelles persones que al llarg dels anys han estat vinculades a

l'Escola amb les seves col·laboracions inestimables) s'ha concedit a Silvia Gubern, i el **Premi Eina** (concedit al professor que compleix 15 anys de tasca pedagògica a l'Escola) a Ramon Barnils. Tant el guardó **Amic** com el **Premi Eina** són obra de l'escultor Sergi Aguilar.

La serigrafia amb la qual s'obsequia als professors i amics, aquest any, ha estat concebuda pel pintor Xano Armenter.

